

Ο ΚΟΣΜΟΣ ΤΟΥ ΒΙΒΛΙΟΥ

ΡΑΦΑΗΛ ΦΡΕΖΗ:

"Η ΙΣΡΑΗΛΙΤΙΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ ΒΟΛΟΥ"

Η παρουσία των Εβραίων στην ευρύτερη περιοχή του Βόλου, χρονολογείται από τον 4ο μ.Χ. αιώνα με κυμαινόμενο, κατά περίπτωση αριθμό κατοίκων, που ο κύριος όγκος τους εντοπίζεται στην περιοχή του Αλμυρού, των Φθιωτίδων Θηβών και αργότερα στου Κάστρου του Βόλου. Από τον 18ο αιώνα η πυκνότητα του Εβραϊκού πληθυσμού αυξάνεται και με την ανάπτυξη της νέας πόλης του Βόλου, εκτός του Κάστρου, αποκτά συγκεκριμένη υπόσταση και συγκροτείται σε Κοινότητα, με έντονη παρουσία στην οικονομική και κοινωνική ζωή του τόπου. Από δε το 1870 διέθετε και δική της Συναγωγή, στην εβραϊκή συνοικία του Βόλου, όπου ασκούσαν οι Ισραηλίτες τα θρησκευτικά τους καθήκοντα.

Για τα καθέκαστα της ζωής και της δράσης του βολιώτικου Εβραϊσμού, πολύ λίγα πράγματα γνωρίζαμε μέχρι σήμερα, κι αυτά από ακροθιγείς καταγραφές στο περιθώριο άλλων ιστορικών μελετών των κατά καιρούς συγγραφέων. Σήμερα, η Ισραηλιτική Κοινότητα Βόλου, αποκτά την ολοκληρωμένη ιστορία της, χάρη στις έρευνες και την προσπάθεια διάσωσης του όποιου ιστορικού υλικού υπήρχε ακόμη, από το επίλεκτο μέλος της Κοινότητας Ραφαήλ Φρεζή, που επωμιστήκε και το βάρος συγγραφής της ιστορικής αυτής πραγματείας. "Η Ισραηλιτική Κοινότητα Βόλου" (Εκδόσεις ΩΡΕΣ, Βολος 1994, σ.σ. 328), που προσφατά κυκλοφόρησε, δίνει τη δυνατότητα σε κάθε Ισραηλίτη που κατοικεί σ' αυτόν τον τόπο, αλλά και στον φιλόστορα αναγνώστη του ευρύτερου χώρου, να πληροφορηθεί με σαφήνεια και ακρίβεια την ιστορική διαδρομή του εβραϊσμού του Βόλου, την δραστηριότητά του, τα επιτεύγματα και τις δυνατότητες του, και κάθε στοιχείο που αφορά στις παλιές οικογένειες, που οι πιο πολλές σήμερα δεν υπάρχουν και στην οικονομική και κοινωνική τους δράση.

Ο συγγραφέας αυτού του βιβλίου Ραφαήλ Φρεζής, με αληθινό μεράκι και πολύ μόχθο, συγκέντρωσε οσα ντοκουμέντα υπήρχαν, εγγράφων και φωτογραφικού υλικού και προσπάθησε με επιτυχία να διαρθρώσει το υλικό του, σε τρόπο που η πληροφόρηση να είναι άμεση και σαφής. Καταγράφει την παρουσία των Εβραίων στον τόπο από τα αρχαιότερα χρόνια και φθάνει μέχρι τη σημερινή, φθίνουσα αριθμητικά παρουσία τους. Αναφέρει τους κοινωνικούς και πολιτιστικούς συλλογούς του Εβραϊσμού, σκιαγραφεί τον αρχιραββίνο Μωυση Σμεών Πεσουχ, δίνει στοιχεία για τους πρωτοπόρους εβραίους του συνδικαλιστικού κινήματος, περιγράφει τη συμμετοχή των Ισραηλιτών στο πόλεμο του '40 και στην Εθνική Αντίσταση, ενώ, σε άλλα κεφάλαια αναπτύσσει την οικονομική δραστηριότητα επιλεκτών μελών της Κοινότητας. Και δεν περιορίζεται μόνο σ' αυτά. Καταγράφει κάθε στοιχείο και πληροφορία που διαφωτίζει το ιστορικό παρελθόν της Ισραηλιτικής Κοινότητας Βόλου, ενώ το ειδήσεο-γραφικό ημερολόγιο και το ευρετήριο ονομα-

των συμπληρώνει τη χρηστική αξία του έργου. Ιδιαίτερος παραγοντας ανάδειξης του, αποτελεί το πλούσιο εικονογραφικό υλικό που παρατίθεται στις σελίδες του βιβλίου. Φωτογραφίες αγνώστες και σπάνιες από τη θρησκευτική, πολιτιστική, κοινωνική και οικονομική ζωή του Εβραϊσμού του Βόλου, θεμελιώνουν και ολοκληρώνουν την πληροφοριακή ενταση του κειμένου. Αξίζουν συγχαρητήρια στον Ραφαήλ Φρεζή και στην Ισραηλιτική Κοινότητα Βόλου που ανέλαβε το κόστος της έκδοσης, για τον εμπλουτισμό της βολιώτικης βιβλιογραφίας, μ' ένα ακόμη βιβλίο τοπικής αυτογνωσίας.

ΑΡΧΑΙΟΓΝΩΣΤΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ

- Εισαγωγή στη Γραμμική Β' -

Αφιερωμένο στη μνήμη του μεγάλου ελληνικού αρχαιολόγου Μανώλη Ανδρόνικου, είναι το πρόσφατο βιβλίο που εξεδώσε το Μορφωτικό Ίδρυμα της Εθνικής Τράπεζας και που αφορά στην μελέτη του Αγγλου επιστήμονα James Thomas Hooker "Εισαγωγή στη Γραμμική Β" σε μετάφραση του Χαράλαμπου Μαραβέλια και προλεγόμενα του Βασίλη Αραβαντινού (Μ.Ι.Ε.Τ., Αθήνα 1994, σ.σ. 325). Κι αυτό γιατί ο Μανώλης Ανδρόνικος εισηγήθηκε την μετάφραση και την έκδοσή του, όταν ήταν μέλος του Δ.Σ. του Μορφωτικού Ίδρυματος στη διάρκεια των ετών 1974-1988.

Ο J. T. Hooker (1931-1991) υπήρξε Άγγλος Ελληνιστής κυρίως γνωστός για τις εργασίες του σχετικά με την εποχή του Χαλκού στην Ελλάδα. Δίδαξε για πολλά χρόνια αρχαία ελληνική γλώσσα και φιλολογία και ασχολήθηκε με τη θρησκεία, την οικονομία και την κοινωνία στην αρχαία Ελλάδα και Ρώμη. Γνωστά του έργα είναι τα: "Mycenaean Greece" (1976) και "The Ancient Spartans" (1980).

Η "Εισαγωγή στη Γραμμική Β" έρχεται να καλύψει ένα διπλό κενό: αφενός την απουσία χρηστικού εγχειριδίου στον τομέα της μυκηναϊολογίας, παρα την πλούσια διεθνή βιβλιογραφία, και αφετέρου την σχεδόν πλήρη έλλειψη σχετικών ελληνικών εκδόσεων. Το έργο χωρίζεται σε δύο μέρη. Το πρώτο τοποθετεί την εξέλιξη της Γραμμικής Β' στο ιστορικό της πλαίσιο, εξετάζει τα πρώτα είδη της αι-

γαιακής γραφής και περιγράφει την αποκρυπτογράφηση της Γραμμικής Β' από τον Michael Ventris. Στη συνέχεια παρουσιάζονται οι υπάρχοντες τυποί επιγραφών σε Γραμμική Β και η ταξινόμησή τους. Στο τελευταίο και εκτενές κεφάλαιο αυτής της πρώτης ενότητας, αναλύονται η μορφή και η δομή της μυκηναϊκής διαλεκτού, η μελέτη της οποίας δεν μας επιτρέπει μόνο να προσεγγίσουμε την πρωιμότερη γωνιστή φάση της ελληνικής γλώσσας, αλλά παραλληλά φωτίζει πτυχές της μεταγενέστερης εξέλιξης των ελληνικών διαλεκτών κατά τους ιστορικούς χρόνους. Στο δεύτερο μέρος ο συγγραφέας εισάγει τον αναγνώστη σε μερικά σημαντικά κείμενα της Γραμμικής Β. Τα κείμενα αυτά παρουσιάζονται πρώτα σε μια τυποποιημένη αντιγραφή των χαρακτήρων της Γραμμικής Β, κατόπιν σε μετάφραση και τέλος σε μετάφραση, όπου αυτή είναι δυνατή. Πολυτιμο συμπλήρωμα του έργου αποτελούν οι αναλυτικές θεματικές βιβλιογραφίες κάθε κεφαλαίου και τα σχόλια του μεταφραστή. Έργο πρωτογενούς και σημαντικό που πλουτίζει την ελληνική επιστημονική βιβλιογραφία της αρχαιογνωσίας.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΟΥΓΟΓΙΑΝΝΗΣ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΜΟΥΓΟΓΙΑΝΝΗΣ

TAX. ΟΥΡ. 1095
331 10 ΒΟΛΟΣ
ΤΗΛΕΦ. 45-973